

שבת דף ס

סתירה	ולא בטבעת שאין עליה חותם - הא יש עליה חותם - חייבת לאו תכשיט	תכשיטי נשים טמאים, ואלו הן תכשיטי נשים: קטלאות, נזמים, וטבעות. וטבעת בין שיש עליה חותם בין שאין עליה חותם, ונזמי האף
תירוצ' 1 - ר'	ר' נחמיה	חכמים
תירוצ' 2 - רבא		לצדדים קתני; יש עליה חותם - תכשיט דאיש, אין עליה חותם - תכשיט דאשה
תירוצ' 3 - רב נחמן בר יצחק - טומאה אשבת קרמית?	שבת - משום משוי אמר רחמנא, אין עליה חותם - תכשיט, יש עליה חותם - משוי.	טומאה - (במדבר לא) כִּי טִעַם אמר רחמנא - וכלי הוא

ולא במחט שאינה נקובה.

קושי: למאי חזיא?

תירוצ' 1: אמר רב יוסף: הואיל ואשה אוגרת בה שעה.

קושי: אמר ליה אביי: ותהוי כבירית טהורה, ותשתרי!

תירוצ' 2: אלא תרגמה רב אדא נרשאה קמיה דרב יוסף: הואיל ואשה חולקת בה שעה.

קושי: בשבת למאי חזיא?

תירוצ': אמר רבא: טס של זהב יש לה על ראשה

בחול - חולקת בה שעה.

בשבת - מניחתה כנגד פדחתה.

משנה. לא יצא האיש בסנדל המסומר, ולא ביחיד בזמן שאין ברגלו מכה. ולא בתפילין, ולא בקמיע בזמן

שאינו מן המומחה. ולא בשריון, ולא בקסדא, ולא במגפיים, ואם יצא - אינו חייב חטאת.

שאלה: סנדל המסומר מאי טעמא?

טעם ראשון לגזירה: אמר שמואל: שלפי הגזרה היו, והיו נחבאין במערה ואמרו הנכנס יכנס

והיוצא אל יצא. נהפך סנדלו של אחד מהם. כסבורים הם אחד מהן יצא וראוהו אויבים ועכשיו

באין עליהם דחקו זה בזה והרגו זה את זה יותר ממה שהרגו בהם האויבים

טעם שני: רבי אילעאי בן אלעזר אומר במערה היו יושבין ושמעו קול מעל גבי המערה כסבורין היו

שבאו עליהם אויבים, דחקו זה בזה והרגו זה את זה יותר ממה שהרגו בהן אויבים.

טעם שלישי: רמי בר יחזקאל אמר: בבית הכנסת היו יושבין, ושמעו קול מאחורי בית הכנסת,

כסבורין היו שבאו עליהם אויבים, דחקו זה בזה והרגו זה את זה יותר ממה שהרגו בהן אויבים.

באותה שעה אמרו: אל יצא אדם בסנדל המסומר.

טעם אחר שהובא בירושלמי: תלמוד ירושלמי מסכת שבת פרק ו דף ח טור א ה"א

מפני מה גזרו על סנדל מסומר יש אומרים שהיו רואות את ראשו ומפילות ויש אומרים שהיו

שומעות קולו ומפילות ויש אומרים על ידי שהיו נדחקין זה בזה והורגין זה את זה

קושי על טעמים אלו: אי הכי, בחול נמי ליתסר!

תירוצ': מעשה כי הוה - בשבת הוה.

קושי: ביום טוב לישתרי! אלמה תנן: (משלחין כלים ביום טוב, בין תפורין בין שאינן

תפורין) אבל לא סנדל המסומר, ולא מנעל שאינו תפור (ביום טוב).

תירוצ': בשבת מאי טעמא - דאיכא כינופיא, ביום טוב נמי - איכא כינופיא.

קושי: תענית ציבור איכא כינופיא, ליתסר!

תירוצ': מעשה כי הוה - בכינופיא דאיסורא, הכא - כינופיא דהתירא הוה.

ואפילו לרבי חנינא בן עקיבא דאמר: לא אסרו אלא בירדן, ובספינה,

וכמעשה שהיה, הני מילי - ירדן, דשאני משאר נהרות, אבל יום טוב ושבת

- כי הדדי נינהו, דתנן: אין בין יום טוב לשבת אלא אוכל נפש בלבד.

מאתר הדרן והרבנית מישל כהן פרבר

• hadran.org.il •

צמצום האיסור בסנדל המסומר: אמר רב יהודה אמר שמואל: לא שנו אלא לחזק, אבל לנוי - מותר.

שאלת בירור: וכמה לנוי?

תשובה 1: רבי יוחנן אמר: חמש בזה וחמש בזה,

תשובה 2: ורבי חנינא אמר: שבע בזה ושבע בזה.

קושי על ר' יוחנן: מיתיבי: **סנדל הנוטה עושה לו שבע, דברי רבי נתן. ורבי מתיר בשלוש**

עשרה. בשלמא לרבי חנינא - הוא דאמר כרבי נתן, אלא רבי יוחנן דאמר כמאן?

תירוץ: הוא דאמר כרבי נהוראי; דתניא, **רבי נהוראי אומר: חמש מותר, ושבע אסור**.

פסיקה: אמר ליה איפה לרבה בר בר חנה: אתון תלמידי רבי יוחנן - עבידו כרבי יוחנן, אגן נעביד כרבי חנינא.

שאלה בקשר לסנדל המסומר: בעא מיניה רב הונא מרב אשי: חמש מהו?

תשובה: אמר לו: אפילו שבע מותר.

המשך השאלה: תשע מאי?

תשובה: אמר לו: אפילו שמונה אסור.

עוד שאלה: בעא מיניה ההוא רצענא מרבי אמי: תפרו מבפנים מהו?

תשובה: אמר ליה: מותר, ולא ידענא מאי טעמא.

הסבר לתשובה: אמר רב אשי: ולא ידע מר מאי טעמא? כיון דתפרו מבפנים - הוי ליה

מנעל. בסנדל - גזרו ביה רבנן, במנעל - לא גזרו ביה רבנן.

עוד שאלה: בעא מיניה רבי אבא בר זבדא מרבי אבא בר אבינא: עשאו כמין כלבוס מהו?

תשובה: אמר ליה: מותר.

חיזוק לתשובה: איתמר נמי, אמר רבי יוסי ברבי חנינא: עשאו כמין כלבוס - מותר.

עוד בעניין סנדל המסומר: אמר רב ששת: חיפהו כולו במסמרות, כדי שלא תהא קרקע אוכלתו - מותר.

חיזוק מבריינתא: תניא כוותיה דרב ששת: **לא יצא האיש בסנדל המסומר, ולא יטייל מבית לבית,**

אפילו ממטה למטה. אבל מטלטלין אותו לכסות בו את הכלי ולסמוך בו כרעי המטה, ורבי אלעזר

ברבי שמעון אסור. נשרו רוב מסמרותיו, ונשתייר בו ארבעה או חמשה - מותר, ורבי מתיר עד שבעה.

חיפהו בעור מלמטה וקבע לו מסמרות מלמעלה - מותר. עשאו כמין כלבוס, או כמין טס, או כמין

יתד, או שחיפהו כולו במסמרות כדי שלא תהא קרקע אוכלתו - מותר.

הא גופה קשיא;

סתירה	נשרו רוב מסמרותיו - אף על גב דנשתיירו ביה טובא - מותר	ארבע או חמש - אין, טפי - לא! שנקרו
תירוץ	שנגממו	

ארבע או חמש מותר.

קושי על הבריינתא: השתא חמש שרי, ארבע מיבעיא?

תירוץ: אמר רב חסדא: ארבע מסנדל קטן, וחמש מסנדל גדול.

סתירה	ורבי מתיר עד שבע	רבי מתיר עד שלש עשרה!
תירוץ		נוטה שאני

אפשר לתרץ אותו תירוץ לקושי נגד ר' יוחנן: השתא דאתית להכי - לרבי יוחנן נמי לא קשיא, נוטה שאני.

פסיקת הלכה: אמר רב מתנה, ואמרי לה אמר רב אחדבוי בר מתנה אמר רב מתנה: אין הלכה

כרבי אלעזר ברבי שמעון.

קושי: פשיטא, יחיד ורבים הלכה כרבים!

תירוץ: מהו דתימא: מסתברא טעמא דרבי אלעזר ברבי שמעון בהא - קמשמע לן.

פסיקת ר' חייא: אמר רבי חייא: אי לאו דקרו לי בבליא שרי איסורי, שרינא ביה טובא.

שאלה על דבריו: וכמה?

הסבר: בפומבדיתא אמרין: עשרין וארבע,

הסבר 2: בסורא אמרין: עשרין ותרתין.

סימן לזכור איפה אמרו איזה הסבר: אמר רב נחמן בר יצחק: וסימניך - עד דאתא

פומבדיתא לסורא, חסר תרתי.

